

Finansutskottet

Regeringens med förslag till lag om ändring av lagen om statsbudgeten och till lagar som har samband med den

INLEDNING

Remiss

Regeringens med förslag till lag om ändring av lagen om statsbudgeten och till lagar som har samband med den (RP 154/2024 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- budgetråd Timo Hattinen, finansministeriet

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Statens revisionsverk
- Statskontoret.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det att lagen om statsbudgeten (423/1988) och 12 andra lagar ändras.

Enligt propositionen ska sammanställda kalkyler över statsfinanserna i fortsättningen presenteras i samband med statsbokslutet, och de ska omfatta en sammanställning av kalkylerna över statens budgetekonomi, de statliga fonderna utanför statsbudgeten och statens affärsverk. De sammanställda kalkylerna över statsfinanserna ska ge en mera heltäckande bild av intäkterna och kostnaderna inom statsfinanserna och av statens ekonomiska ställning.

Dessutom förtydligas och kompletteras befogenheterna att utfärda förordning och normgivningsbemyndigandena.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2025. De sammanställda kalkylerna över statsfinanserna görs upp första gången våren 2026 och gäller finansåret 2025.

Betänkande FiUB 17/2024 rd

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Utskottet tillstyrker propositionen utan ändringar.

Syftet med propositionen är att få en bredare bild av statsfinanserna som helhet. Målet är dessutom att få bemyndigandena att utfärda förordning och meddela föreskrifter att motsvara grundlagens krav på avgränsning och exakthet.

Enligt propositionen ska sammanställda kalkyler över statsfinanserna i fortsättningen presenteras i samband med statsbokslutet, och de ska omfatta en sammanställning av kalkylerna över statens budgetekonomi, de statliga fonderna utanför statsbudgeten och statens affärsverk. Kalkylerna ska omfatta en intäcks- och kostnadskalkyl som beskriver intäkter och kostnader, en balansräkning som beskriver den ekonomiska ställningen vid utgången av finansåret och en finansieringskalkyl som beskriver kassaflödena. I kalkylerna ingår inte sammanslutningar som kontrolleras av staten, så det är inte fråga om statens koncernbokslut. Kalkylerna med bilagor utarbetas av Statskontoret, vars arbetsmängd utökas med cirka ett årsverke till följd av den nya lagstadgade uppgiften.

Lagändringarna som gäller sammanställda kalkyler berör även regleringen om regeringens årsberättelse. Bestämmelserna om regeringens årsberättelse ska fortfarande finnas i lagen om statsbudgeten och lagen om statsrådet (173/2003). Lagen om statsrådet innehåller en grundläggande bestämmelse om regeringens årsberättelse och en hänvisning till kompletterande bestämmelser i lagen om statsbudgeten. Enligt förslaget ska lagen om statsbudgeten innehålla bestämmelser om de uppgifter och kalkyler som gäller de offentliga finanserna, statsfinanserna samt statens verksamhet och dess samhällseffekter och resultat som hör till finansministeriets verksamhetsområde. På grund av denna indelning föreslås det att lagen om statsrådet kompletteras med ett bemyndigande att utfärda förordning om de uppgifter om regeringens verksamhet som ska ingå i regeringens årsberättelse samt om det förfarande som ska iaktas vid upprättandet av årsberättelsen.

Propositionen preciserar och kompletterar lagens nuvarande bemyndigande att utfärda förordning och överföra bemyndigandet att utfärda förordning i anslutning till paragraferna i fråga. I lagen föreslås bemyndiganden för statsrådet, ministerierna och Statskontoret att utfärda föreskrifter. Följaktligen upphävs bemyndigandena i budgetförordningen. Syftet med dessa ändringar är inte att ändra nuvarande uppgifter och befogenheter.

Det föreslås även ändringar i 12 andra lagar. I fråga om statliga fonder utanför budgeten föreslås det att fondernas bokslut ska fastställas samordnat senast den 15 april. I lagen om statliga affärsverk (1062/2010) föreslås en bestämmelse om att riksdagen i samband med behandlingen av budgetpropositionen ska besluta om maximibeloppet för affärsverkets investeringsförbindelser under nästa räkenskapsperiod. Enligt den gällande lagen godkänner riksdagen särskilt maximibeloppet för investeringar och bemyndiganden för affärsverket att ingå sådana förbindelser för investeringar som medför utgifter under senare räkenskapsperioder. Ändringen gör det möjligt att ingå förbindelserna på ett flexibelt sätt. Den föreslås bli tillämpad från och med budgetpropositionen för 2026.

Sakkunniga ansåg att propositionen behövs och att innehållsbeskrivningen av de sammanställda kalkylerna är tillräcklig för att kalkylerna ska kunna utarbetas. Likaså ansågs det motiverat att av-

Betänkande FiUB 17/2024 rd

gränsa de bokföringsskyldiga som ingår i kalkylerna till budgetekonomin, fonderna utanför budgeten och affärsverken.

Men det påpekades också att det framöver blir nödvändigt att göra en bedömning av reformen och utifrån resultaten fortsätta utvecklingsarbetet samt eventuellt utvidga de sammanställda kalkylerna till att gälla också sammanslutningar som kontrolleras av staten. På så sätt blir statens koncernbokslut till sin omfattning harmoniserat med kommunernas och välfärdsområdenas bokslut.

Sammantaget sett anser utskottet att de föreslagna ändringarna behövs och är angelägna.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Finansutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1–13 i proposition RP 154/2024 rd utan ändringar.

Helsingfors 8.11.2024

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Markus Lohi cent
vice ordförande Krista Mikkonen gröna
medlem Markku Eestilä saml
medlem Timo Heinonen saml
medlem Marko Kilpi saml (delvis)
medlem Jari Koskela saf
medlem Suna Kymäläinen sd
medlem Aki Lindén sd
medlem Laura Meriluoto vänst
medlem Jari Ronkainen saf
medlem Joonas Räsänen sd
medlem Sari Sarkomaa saml
medlem Sami Savio saf
medlem Ville Valkonen saml
medlem Pia Viitanen sd
ersättare Hannu Hoskonen cent
ersättare Jukka Kopra saml (delvis)
ersättare Riitta Mäkinen sd
ersättare Henrik Wickström sv
ersättare Peter Östman kd.

Sekreterare var

utskottsråd Mari Nuutila.